

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 10C/310/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212200126
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Jaďuďová
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2021:4212200126.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou JUDr. Ivanou Jaďuďovou v právnej veci žalobcu: Wüstenrot stavebná sporiteľňa a.s., so sídlom Bratislava, Grösslingova 77, IČO: 31 351 026, zastúpený: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, proti žalovanému: P. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K. D., K. č. XXX/XX, prechodne M., X. ul. č. XXXX/XX, v konaní zastúpený Mgr. Štefanom Slováčikom, advokátom so sídlom Nitra, Farská ul. č. 34, o zaplatenie 36.991,14 eur istiny s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi judikovanú sumu v zmysle rozsudku Okresného súdu Komárno č.k. 10C/310/2013-211 zo dňa 27.4.2016 ako aj zmluvný úrok vo výške 37 631,77 eur všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobca má nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou došlou súdu 4.1.2012 domáhal zaviazať žalovaného na zaplatenie 36.991,14 Eur s úrokom z omeškania vo výške 11,39 % ročne od 28.7.2010 do zaplatenia, poplatok za vedenie účtu za rok 2011 vo výške 31,50 Eur a trov konania, ktoré pozostávajú zo súdneho poplatku a z trov právneho zastúpenia. Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. 27443901/7930 uzatvorenej na cieľovú sumu 36.181,37 Eur a žiadosti o poskytnutie úveru uzatvoril so žalovaným úverovú zmluvu k číslu účtu 27443901/7930 a poskytol mu medziúver v zmysle Všeobecných obchodných podmienok pre stavebné sporenie FLEXIBIL (ďalej len VOP) v sume 36.181,37 Eur pri úrokovej sadzbe 6,39% ročne. Žalovaný sa zaviazal splácať poskytnutý úver pravidelnými mesačnými splátkami. Podľa článku VI. Úverovej zmluvy, ak poberateľ úveru v stanovených termínoch mešká so zaplatením dvoch splátok, alebo nezaplatí niektorú zo splátok na základe upomienky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, je oprávnený požadovať od neho okamžité splatenie celého úveru v takomto prípade sa platná úroková sadzba zvyšuje za dobu omeškania o 5% nad dôvodne dohodnutú úrokovú sadzbu, t.j. na 11,39% ročne. Keďže žalovaný poskytnutý úver nesplátil, bol písomnou výzvou na túto skutočnosť upozornený. Nakoľko nereagoval ani na následné upozornenie zo dňa 2.6.2010, listom zo dňa 28.7.2010 bol vyzvaný na okamžité splatenie celého dlhu spolu s úrokom 11,39% ročne. Žalobca reagujúc na toto podanie žalovaného podaním zo dňa 10.2.2014 žalobu čiastočne vzal späť, nakoľko po začatí konania na vymáhanej pohľadávke došlo dňa 26.10.2010 ku vkladu vo výške 17.409,11 Eur (výťažok z dobrovoľnej dražby), ktorú sumu v zmysle článku VI. ods.6 Zmluvy započítal najprv na úhradu poistného, na krytie najstarších nedoplatkov, nákladov, úrokov a v poslednom rade na splatenie samotného stavebného úveru. Bola takto započítaná úhrada na riadny úrok vo výške 6,39% ročne z istiny od 28.7.2010 do 26.10.2012, na úrok z omeškania vo výške 5% ročne z istiny os 28.7.2010 do 26.10.2012, poplatku za vedenie účtu za rok 2011 v sume 31,50 Eur a na čiastočnú úhradu istiny vo výške 7.768,97 Eur, ktorá sa ponížila na 29.222,17 Eur, ktorú sumu žiada žalovaným zaplatiť spolu s riadnym úrokom

vo výške 6,39% a s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 27.10.2012 do zaplatenia. Prípisom zo dňa 7.10.2015 žalobca vykonal ďalšie čiastočné späťvzatie žaloby. V podaní uviedol, že výťažok z dražby v sume 17.409,11 Eur započítal na úhradu istiny a takto istina dlhu sa ponížila na 19.582,03 Eur, z ktorej sumy žiada priznať zmluvný úrok 6,39% ročne od 27.10.2012 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 27.10.2012 do zaplatenia. Ďalej žiadal zaviazat' žalovaného na zmluvný úrok 6,39% zo sumy 36.991,14 Eur od 28.7.2010 do 26.10.2012 a na úrok z omeškania 5% od 28.7.2010 do 26.10.2010. Vo vyššej časti navrhol konanie zastaviť.

2. Žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby v takom rozsahu, ako to uviedol žalobca vo svojom podaní zo dňa 10.2.2014 nesúhlasil. Poukázal na to, že výťažok z dražby mal byť započítaný v súlade s ustanovením § 566 ods.2 Občianskeho zákonníka, teda najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Zmluvnú podmienku pojatú do článku VI. ods. 6 VOP považoval za neprijateľnú podmienku podľa § 53 Občianskeho zákonníka. Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu má dlžník právo označiť časť dlhu, ktorý mieni plniť. Ak to neurobí, toto právo dlžníka neprechádza na veriteľa a preto plnenie sa najprv započíta na istinu a až potom na úroky. Na základe uvedeného by sa teda po započítaní zostatku výťažku z dražby vo výške 17.409,11 Eur mala ponížiť žalovaná istina na 19.582,03 Eur (36.991,14 Eur - 17.409,11 Eur = 19.582,03 Eur).V podaní zo dňa 27.4.2015upriamil pozornosť súdu na to, že právny vzťah medzi účastníkmi konania treba posudzovať ako spotrebiteľskú zmluvu podľa ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a v zmysle ustanovení Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a bude úlohou súdu posúdiť, či úprava obsiahnutá v úverovej zmluve a VOP týkajúca sa možnosti zvýšenia úrokovej sadzby o 5%, tiež možnosti započítania vkladu žalovaného (prostriedkov pochádzajúcich z realizácie dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti) najprv na úhradu poistného, na krytie najstarších nedoplatkov, nákladov, úrokov a až potom na splatenie samotného stavebného úveru, a v neposlednom rade aj možnosti požadovať ostatné náklady spojené či už s poskytnutím úveru, alebo aj s inkasom pohľadávky, ktoré si žalobca uplatnil voči žalovanému, obsahuje neprijateľné podmienky, ktoré žalované žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť. Navrhol, aby súd posúdil neprijateľnosť zmluvných podmienok vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, vyslovil ich neplatnosť a v nadväznosti na to žalobu zamietol a žalobcu zaviazal na náhradu trov konania. K druhému čiastočnému späťvzatiu žaloby zo dňa 7.10.2015 sa vyjadril listom z 26.1.2016, v ktorom uviedol, že súhlasí s čiastočným zastavením konania, pričom ale zdôraznil, že naďalej bude úlohou súdu posúdiť niektoré zmluvné podmienky z hľadiska ich neprijateľnosti.

3. Rozsudkom Okresného súdu Komárno č.k. 10C/310/2013-211 zo dňa 27.4.2016 súd rozhodol nasledovne: „Žalovaný je povinný zaplatiť navrhovateľovi 19.582,03 Eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 36.991,14 Eur od 28.7.2010 do 25.10.2012, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 19.582,03 Eur od 27.10.2012 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 1.054,96 Eur, všetko v splátkach po 200,- Eur mesačne počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod stratou výhody splátok, vždy k poslednému dňu bežného mesiaca. Súd žalobu na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 6,39% ročne zo sumy 36.991,14 Eur od 28.7.2010 do 26.10.2012 a zmluvného úroku vo výške 6,39% ročne zo sumy 19.582,03 Eur od 27.10.2012 do zaplatenia z a m i e t a .“

4. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. Okresný súd Komárno uznesením z 20. decembra 2016 č. k. 10C/310/2013-244 opravil v treťom odseku výroku rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 10C/310/2013-211 z 27. 04. 2016 výšku súdneho poplatku zo sumy 1 024,29 eura na sumu 1 034,29 eura. Okresný súd Komárno neskôr dopĺňacím rozsudkom z 23. apríla 2018 č. k. 10C/310/2013-267 rozhodol, že konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 17 409,11 eura, riadneho úroku vo výške 6,39 % ročne zo sumy 17 409,11 eura od 27. 10. 2012 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 17 409,11 eura od 27. 10. 2012 do zaplatenia a poplatku za vedenie účtu za rok 2011 vo výške 31,50 eura zastavuje. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 18. mája 2018.

5. Krajský súd v Nitre o podanom odvolaní rozhodol rozsudkom z 20. februára 2019 č. k. 5Co/160/2018-277 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o zamietnutí zmluvného úroku ako vecne správny potvrdil. Ďalším výrokom rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi priznanú istinu s príslušenstvom v splátkach po 200 eur mesačne, ako aj výroku o náhrade trov konania, rozsudok zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, a to proti jeho prvému výroku o potvrdení rozhodnutia súdu prvej inštancie o zamietnutí zmluvného úroku podal žalobca v zákonnej lehote dovolanie, ktorým sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v časti výroku I. potvrdzujúceho výroku tak, že Najvyšší súd SR vyhovie žalobe vo zvyšnej (zamietajúcej) časti a žalovanému uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi riadny úrok vo výške 6,39 % p. a. zo sumy 36 991,14 eura od 28. 07. 2010 do 26. 10. 2012, riadny úrok vo výške 6,39 % p. a. zo sumy 19 582,03 eura od 27. 10. 2012 do zaplatenia a žalobcovi prizná nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, trov odvolacieho a dovolacieho konania.

Zdôraznil, že keďže v zmluve o úvere neexistuje dohoda o tom, dokedy sa platí úrok z úveru, § 563 OZ ohľadom času plnenia odkazuje na príslušné zákonné ustanovenie. Občiansky zákonník neobsahuje také ustanovenie, z ktorého by bolo možné zistiť, kedy a za aké obdobie je daná povinnosť platiť úrok. Z uvedeného dôvodu, aj keby veriteľ chcel určiť čas plnenia podľa OZ, nie je to možné. OZ však vymedzuje, že pred normou uvedenou v § 563 OZ má prednosť iné ustanovenie zákona. Keďže ani § 52 ods. 2 OZ nestanovuje, že na vzťahy medzi spotrebiteľmi sa použije výlučne OZ, môže byť takou normou aj Obchodný zákonník, v danej veci § 502 a § 503. S poukazom na to, že nárok žalobcu na zaplatenie zmluvne dohodnutých úrokov z nesplateného úveru vyplýva priamo zo zákona, dospel odvolací súd k nesprávnemu právnemu záveru, keď žalobcovi nepriznal nárok na zaplatenie zmluvného úroku po zosplatení úveru. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/143/1998 z 01. 07. 2000, publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 43/2000, s poukazom na ktoré vyplýva, že závery prvoinštančného ako aj odvolacieho súdu nemajú oporu v tomto výklade. Konštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezohľadňuje ustálený doktrínálny výklad § 502 a § 503 ObZ a konštantnú rozhodovaciu prax súdov SR a ČR.

V súvislosti s uplatneným nárokom na zmluvné úroky po zosplatení úveru poukázal na viacero rozhodnutí krajských súdov SR, a to rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 16CoPr/5/2018 z 30. 04. 2019, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/166/2018 z 26. 04. 2019, uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/85/208 z 29. 03. 2019, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/138/2017 z 27. 03. 2018, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/393/2016 z 30. 08. 2017, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/65/2016 z 16. 02. 2019, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/146/2013 z 24. 01. 2014, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Cob/146/2013 z 24. 01. 2014, rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/186/2013 z 31. 10. 2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/83/2012 z 11. 10. 2012.

Ďalej uviedol, že z § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 OZ nevyplýva, že povinnosť dlžníka platiť úroky je limitovaná splatnosťou úveru. Z jazykového výkladu § 503 ods. 3 OZ možno dospieť k záveru, že dlžník je povinný platiť úroky až do skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov, a teda simultánne úročenie pohľadávky po splatnosti peňažného záväzku úrokom z omeškania a súčasne úrokom podľa § 502 ObZ nie je zákonom vylúčené. Právny záver, podľa ktorého má žalobca právo po predčasnom zosplatení požadovať len úrok z omeškania nezohľadňuje, že protiprávny stav vyvolal žalovaný svojím nezodpovedným správaním. Žalobca bol nútený vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru k 28. 07. 2010, ktorou neprišlo k predčasnému ukončeniu zmluvy, ale len k zmene splatnosti jednotlivých častí pohľadávok. Zmluva o úvere naďalej trvá a nezaniká ani povinnosť dlžníka vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky spolu s dohodnutým úrokom až do skutočného vrátenia peňažných prostriedkov veriteľovi.

Neplnením si povinnosti sa dlžník dostal do omeškania, čím mu vznikla povinnosť platiť aj úroky z omeškania. V súvislosti s úrokmi z omeškania poukázal na § 517 ods. 2 OZ a na doktrínálne závery a rozhodovaciu prax, vychádzajúc z ktorých nemožno akceptovať údajnú neprípustnosť paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky žalobcu úrokom z omeškania vo výške 5 % a súčasne riadnym zmluvným úrokom vo výške 6,39 % p. a. Opačným výkladom dochádza ad absurdum k neodôvodnenému zvýhodneniu žalovaného v neprospech žalobcu. Na základe záveru odvolacieho súdu by bolo postavenie dlžníka lepšie v prípade porušenia záväzku (nesplácanie úveru) ako v prípade riadneho plnenia povinnosti. Ak by dlžník počas celej doby úveru riadne svoj úver splácal, tento by sa úročil dojednanou sadzbou - 6,39 %. Predčasným zosplatením úveru v dôsledku porušenia povinností žalovaného dochádza k jeho ekonomicky výhodnejšiemu postaveniu, keď namiesto povinnosti zaplatiť žalobcovi zmluvne dohodnuté úroky vo výške 6,39 % p. a., je žalovaný povinný platiť iba úrok z omeškania vo výške 5 %. V tejto súvislosti poukázal na odlišné stanovisko podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky JUDr. Milana Lálíka v náleze sp. zn. I. ÚS 547/2012 z 24. 10. 2013 a odlišné stanovisko JUDr. Rudolfa Tkáčika k uzneseniu sp. zn. III. ÚS 572/2017 z 20. 09. 2017. Z uvedených záverov jednoznačne vyplýva, že aj ochrana spotrebiteľov má mať svoje medze a nemožno ju poňať ako obranu pred ľahkomyselnosťou a nezodpovednosťou. Záverom uviedol, že napadnutý

rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, preto žiada dovolací súd, aby podanému dovolaniu vyhovel.

6. O podanom dovolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 29. októbra 2020 sp. zn. 2Cdo/83/2020 tak, že zrušuje rozsudok Krajského súdu v Nitre z 20. februára 2019 sp. zn. 5Co/160/2018 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Komárno z 27. apríla 2016 č. k. 10C/310/2013-211 v napadnutej časti výroku o zamietnutí zmluvného úroku a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Dovolací súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že dovolanie posúdil ako procesne prípustné zodpovedajúce dôvodom uvádzaným v § 432 ods. 2 CSP, preto pristúpil k právnomu posúdeniu právnej otázky nastolenej dovolateľom. Vo vzťahu k vymedzenej otázke poukázal na to, že medzičasom rozhodovacia činnosť dovolacieho súdu túto predmetnú otázku riešila, a to v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo 16. júna 2020 a v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 94/2019 z 18. augusta 2020.

Dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 42/2020 konštatoval, že zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

7. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. Dovolací súd tak v predmetnom rozhodnutí uzavrel, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. V rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 94/2019 dospel dovolací súd k záveru, že úrok z úveru a úrok z omeškania sú dva odlišné inštitúty, ktoré je potrebné dôsledne odlišovať a nemožno ich zamieňať. Po zosplatnení úveru teda z nesplatennej istiny ďalej beží úrok z úveru (ako odmena za poskytnuté finančné prostriedky, ktoré dlžník v dohodnutej dobe nevrátil) až do ich vrátenia a v prípade omeškania dlžníka beží zároveň taktiež úrok z omeškania (ako sankcia za omeškanie s úhradou peňažného záväzku).

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu dovolateľka opodstatnene namietala, že zvolené riešenie odvolacieho súdu v otázke „či má veriteľ právo na zmluvne dohodnuté úroky 2 Cdo 83/2020 z poskytnutého úveru až do jeho vrátenia, a to aj za obdobie po splatnosti úveru“ spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP). S poukazom na uvedené dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre z 20. februára 2019 sp. zn. 5Co/160/2018 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o zamietnutí zmluvného úroku a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

8. Takto potom Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 5Co/11/2021-444 zo dňa 26.2.2021 rozhodol tak , že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o zamietnutí zmluvného úroku z r u š u j e a vec v r a c i a prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Prvoinštančný súd, ako aj odvolací súd, považoval Zmluvu uzatvorenú stranami sporu za zmluvu spotrebiteľskú, i keď vzhľadom na § 1 ods. 2 písm. a/ Zákona č. 258/2001 Z. z. nie je spotrebiteľským úverom. Napriek tomu, že úverová zmluva je absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom v zmysle Obchodného zákonníka (§ 261 ods. 6 písm. d/ a § 497 a nasl. Obchodného zákonníka), v danom prípade ide o právny vzťah zmluvných strán na základe spotrebiteľskej zmluvy, ktorá bola uzavretá medzi veriteľom (t. j. právnickou osobou, ktorá má v predmete svojej činnosti okrem iného poskytovanie úverov stavebným sporiteľom) a spotrebiteľom (t. j. fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania). Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa totiž ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Toto ustanovenie sa použije v prípade, ak Občiansky zákonník upravuje určitú oblasť výhodnejšie pre spotrebiteľa alebo ktorú Občiansky zákonník osobitne neupravuje.

Je nesporné, že žalobca sa žalobou došlou súdu prvej inštancie 04. 01. 2012 domáhal voči žalovanému zaplata 36 991,14 eura s úrokom z omeškania vo výške 11,39 % ročne od 28. 07. 2010 do zaplata, poplatku za vedenie účtu za rok 2011 vo výške 31,50 eura a trov konania, ktoré pozostávajú zo súdneho poplatku a z trov právneho zastúpenia. Strany sporu uzatvorili dňa 30. decembra 2008 Zmluvu o stavebnom sporení č. 27443901/7930 na cieľovú sumu 36 181,37 eura a na základe žiadosti o poskytnutie úveru uzatvoril so žalovaným úverovú zmluvu k číslu účtu 27443901/7930 a poskytol mu medziúver v zmysle Všeobecných obchodných podmienok pre stavebné sporenie FLEXIBIL (ďalej len „VOP“) v sume 36 181,37 eura pri úrokovej sadzbe 6,39 % ročne. Žalovaný sa zaviazal splácať poskytnutý úver pravidelnými mesačnými splátkami. Pretože žalovaný poskytnutý úver nesplatil, žalobca ho písomnou výzvou upozornil na túto skutočnosť, a keďže žalovaný nereagoval ani na následné upozornenie z 02. 06. 2010, listom z 28. 07. 2010 bol vyzvaný na okamžité splatenie celého dlhu spolu s úrokom 11,39 % ročne. K uvedenému dňu dlh v istine predstavoval 36 991,14 eura.

10. Nemožno vylúčiť, aby si zmluvné strany dohodli úroky aj za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná, teda do jej skutočného vrátenia veriteľovi, čo znamená, že aj za dobu, kedy je dlžník v omeškani s plnením svojho záväzku, pretože istinu veriteľovi v dojednanej lehote splatnosti vo forme splátok nevrátil. Zatiaľ čo zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškание so splatením istiny a na rozdiel od zmluvného úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka); pritom vo všeobecnosti platí, že môžu existovať popri sebe.

Z právnej úpravy nevyplýva, že by sa veriteľ nemohol domáhať súbežne zmluvných úrokov ako aj úrokov z omeškania a rovnako tak ani zo zmluvy o úvere v predmetnej veci nevyplýva, že by si účastníci zmluvného vzťahu medzi sebou dohodli platenie zmluvných úrokov len do času vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Vzhľadom na absenciu zákonnej ako i zmluvnej úpravy vylučujúcej súbeh uvedených nárokov potom je dlžník povinný platiť zmluvné úroky až do úplného splatenia dlhu a povinnosť platiť úroky z omeškania nastupuje od okamihu, keď sa dlžník dostane s platením do omeškania.

11. Súd prvého stupňa je viazaný názorom krajského súdu a s poukazom na bod 38. uznesenia KS Nitra sp.zn. 5Co/11/2021 ako aj citované rozhodnutie NS SR 5Cdo/42/2020 z 29.10.2020, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

Úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej istiny. Ak by od momentu predčasnej splatnosti úveru už dlžník nebol povinný platiť zmluvné úroky, potom by veriteľovi nebola priznaná odplata (odmena) za poskytnutie zatiaľ nesplatených finančných prostriedkov a dlžník by už neplatil z tohto dôvodu žiadnu sumu ako odmenu za ich využívanie. Občiansky zákonník a ani iný právny predpis neustanovuje, na akú dobu možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Keďže Obchodný zákonník v § 497 upravuje, že na poskytnutie peňažných prostriedkov sa viaže okrem povinnosti vrátenia istiny aj povinnosť platiť úroky z úveru, ktoré sú osobitnou peňažnou náhradou

súvisiacou s poskytnutím finančných prostriedkov, pri omeškaní úhrady úroku je možné požadovať úroky z omeškania aj z nezaplatených zmluvných úrokov (§ 369 v spojení s ustanovením § 502 Obchodného zákonníka).

12. Vzhľadom na to nemožno vylúčiť, aby si zmluvné strany dohodli úroky aj za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná, teda do jej skutočného vrátenia veriteľovi, čo znamená, že aj za dobu, kedy je dlžník v omeškaní s plnením svojho záväzku, pretože istinu veriteľovi v dojednanej lehote splatnosti vo forme splátok nevrátil. Zatiaľ čo zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie so splatením istiny a na rozdiel od zmluvného úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka); pritom vo všeobecnosti platí, že môžu existovať popri sebe.

V zmysle prílohy č. 1 - prehľadu platieb klienta, zaúčtovaných poplatkov a iných nákladov, ktorá tvorí súčasť Úverovej zmluvy (priložené k vyjadreniu) vyplýva, že v prípade riadneho plnenia povinností by žalovaný zaplatil žalobcovi úroky v celkovej výške 40.869,77 Eur, pozostávajúce z úrokov v medziúvere vo výške 34.888,47 Eur / a úrokov v stavebnom úvere vo výške 5.981,30 Eur.

Pri riadnom plnení zmluvných povinností by žalovaný celkovo zaplatil sumu pozostávajúcu z:

- istiny vo výške 36.181,37 € (poskytnutý úver);
- úrokov vo výške 40.869,77 €.

Dňom 28.7.2010, kedy žalobca požiadal o okamžité splatenie celého zostatku medziúveru, došlo k zúčtovaniu zostatkov a príslušných obrátov na sporiteľskom a medziúverovom účte, a to nasledovne:

- 163,65 Eur (sporiteľský účet rok 2008) - 36.565,77 Eur (medziúverový účet rok 2009) + 866,87 Eur (sporiteľský účet rok 2009) - 425,36 Eur (medziúverový účet rok 2010) - 703,23 Eur (sporiteľský účet rok 2010) = (-) 36.991,14 Eur, čím sa vytvorila dlžná istina pohľadávky.

Súd poznamenáva, že počas trvania medziúveru dochádza pravidelnými mesačnými splátkami iba k úhrade úrokov a poplatkov (na medziúverovom účte), pričom istina ostáva nezmenená počas celej doby splácania medziúveru. Popri tomto splácaní poplatkov a úrokov na medziúvere si stavebný sporiteľ zároveň vytvára kapitál na sporiteľskom účte (tzv. nasporená suma), ktorý je pri transformácii medziúveru na stavebný úver jednorazovo použitý na splatenie časti úveru a nesplatený zostatok je už ďalej splácaný ako stavebný úver.

Z úhrad žalovaného na medziúverovom účte vo výške 3.238,- Eur bola postupne na sporiteľský účet poukázaná suma v celkovej výške 860,38 Eur (položky sú vo výpisoch z medziúverového účtu označené ako „preúčtovanie z MU na spor. účet“), pričom zvyšná suma splátok žalovaného vo výške 2.377,62 Eur slúžila na uspokojenie poplatkov a úrokov na medziúverovom účte. Žalovaný realizoval vklady aj pred uzatvorením úverovej zmluvy a to priamo na sporiteľský účet v celkovej výške 694,74 Eur (tie však nepredstavujú splátky medziúveru). Časť úrokov bola uhradená sumou splátok žalovaného v celkovej výške 3.238,- Eur.

Z dôvodu výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby bol získaný výťažok vo výške 17.409,11 Eur. Uvedená suma bola použitá na čiastočné uspokojenie uplatnenej pohľadávky. Vzhľadom na to, že úhrada bola inkasovaná po predčasnom zosplatení úveru, výťažok bol započítaný na sumu 36.991,14 Eur ako na celok a nie na jeho jednotlivé zúčtované položky. Z týchto dôvodov predstavuje nesplatený zostatok úveru sumu vo výške 19.582,03 Eur, ktorý bol určený ako rozdiel medzi výškou pohľadávky žalobcu a inkasovaným výťažkom (36.991,14 Eur - 17.409,11 Eur).

S poukazom na závery Najvyššieho súdu SR a so zohľadnením inkasovaného výťažku pohľadávka žalobcu pozostáva z:

- istiny vo výške 19.582,03 Eur (36.991,14 Eur - 17.409,11 Eur); právoplatne priznaná rozsudkom Okresného súdu Komárno č.k. 10C/310/2013-211 zo dňa 27.4.2016
- úrokov vo výške 37.631,77 Eur = 40.869,77 Eur (úroky, ktoré by žalovaný uhradil pri riadnom plnení zmluvných povinností) - 3.238,- Eur (suma úrokov uhradená zo splátok žalovaného);
- úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 36.991,14 Eur od 28.7.2010 do zaplatenia so zohľadnením inkasovaného výťažku.

Začiatok splácania medziúveru bol v súlade s úverovou zmluvou oznámený listom zo dňa 20.2.2009 (priložené k vyjadreniu). Prvá splátka úveru bola stanovená na deň 1.3.2009. Zmluvné strany si v čl. II ods. 2 úverovej zmluvy dohodli nasporenie sumy vo výške 40 % z cieľovej sumy. S prihliadnutím na všetky vyššie prezentované skutočnosti by preto pri riadnom plnení povinností žalovaného došlo k transformácii medziúveru a prideleniu stavebného úveru dňa 30.9.2023 (tzv. očakávaný dátum pridelenia).

Po pridelení cieľovej sumy a transformácii medziúveru na stavebný úver sa žalovaný v zmysle čl. II ods. 4 úverovej zmluvy zaviazal celý úver splatiť najneskôr do 9,58 rokov. Predpokladaná konečná splatnosť úveru bola preto určená na deň 1.5.2033.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd rozhodol tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

13. Súd nevyhovel žiadosti žalovaného zaplatiť dlžnú sumu v mesačných splátkach po 200,- Eur, nakoľko navrhovanú výšku mesačnej splátky považoval za zjavne neprimeranú výške dlžnej sumy (istina + úrok) a dobe splatenia.

14. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V predmetnej veci mal žalobca úspech v 100 %.

15. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník tunajšieho súdu osobitným uznesením v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Komárno v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozsudku vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú mu týmto rozhodnutím, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.